

EUROOPA ANDMEKAITSEINSPEKTOR

Kokkuvõte Euroopa andmekaitseinspektori arvamusest kahe seadusandliku ettepaneku kohta, milles käsitletakse käibemaksupettusega võitlemist

(Arvamuse täistekst on inglise, prantsuse ja saksa keeles Euroopa Andmekaitseinspektori veebilehel www.edps.europa.eu)

(2019/C 140/04)

Kokkuvõte

Käesoleva arvamusega, mis anti välja vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725⁽¹⁾ artikli 42 lõikele 1, esitab Euroopa Andmekaitseinspektor soovitus, kuidas vähendada mõju, mida avaldavad eraelu puutumatus põhiõigusele ja isikuandmete kaitsele komisjoni kaks ettepanekut käibemaksupettusega võitlemise kohta e-kaubanduse kontekstis, tagades vastavuse kohaldatavale andmekaitse õigusraamistikule.

Seejuures rõhutab Euroopa Andmekaitseinspektor vajadust teha ettepanekutes kavandatud töötlemistoiminguid rangelt üksnes maksupettusega võitlemise eesmärgil ning koguda ja kasutada isikuandmeid üksnes eesmärgi saavutamiseks vajalikul ja proportsionaalsel määral. Eelkõige juhime tähelepanu, et nende ettepanekute kontekstis ei tohiks töödeldavad andmed olla seotud tarbijatega (maksjad), vaid üksnes veebiettevoetega (maks saajad). See vähendaks ohtu, et teavet kasutatakse muudel eesmärkidel, näiteks tarbijate ostuharjumuste kindlakstegemiseks. Tunneme heameelt, et komisjon järgis seda lähenemisviisi, ja soovime tungivalt jätkata samas suunas kaasseadusandjatega peetavatel läbirääkimistel ettepanekute lõplikuks heakskiitmiseks.

Euroopa Andmekaitseinspektor soovib ka rõhutada, et vastavalt määruse (EL) 2018/1725 artikli 42 lõikele 1 eeldab ta, et temaga konsulteeritakse tulevase rakendusakti osas, milles määratletakse standardvorm teabe esitamiseks makseteenuste pakkujatel riiklikule maksuasutusele, enne kui komisjon akti vastu võtab.

Kuna lisaks riiklikele andmebaasidele loodaks ettepanekutega ka keskne elektrooniline andmebaas (CESOP), mida hakkaks arendama, hooldama, majutama ja haldama komisjon, tuleb Euroopa Andmekaitseinspektor meelde oma suuniseid IT-juhtimise ja -haldamise kohta. Euroopa Andmekaitseinspektor jälgib kõnealuse teabesüsteemi loomist määruse (EL) 2018/1725 kohase pädeva järelevalveasutusena.

Viimaks esitatakse käesolevas arvamuses suunised andmesubjekti õiguste seaduslike ja asjakohaste piirangute tingimuste ja piiride kohta kooskõlas isikuandmete kaitse üldmääruse ja määrusega (EL) 2018/1725.

I. SISSEJUHATUS JA TAUST

1.1. Ettepanekute taust

10. septembril 2018 konsulteeris Euroopa Komisjon Euroopa Andmekaitseinspektoriga mitteametlikult järgmiste ettepanekute eelnõude osas: nõukogu direktiivi ettepaneku eelnõu, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ makseteenuse pakkujatele teatavate nõuete kehtestamise osas; nõukogu rakendusmääruse ettepaneku eelnõu, millega muudetakse määrust (EL) nr 282/2011 teatavate maksukohustuslaste suhtes kohaldatavate teatavate käibemaksukohustuste osas; nõukogu määruse ettepaneku eelnõu, millega muudetakse määrust (EL) nr 904/2010 seoses meetmetega halduskoostöö tugevdamiseks, et võidelda käibemaksupettuste vastu (e-kaubanduse valdkonnas). Euroopa Andmekaitseinspektor andis 18. septembril 2018 välja mitteametlikud märkused. Euroopa Andmekaitseinspektor kinnitab sellega seoses, et tunneb heameelt võimaluse üle vahetada komisjoniga arvamusi poliitikakujundamise varases etapis, et vähendada ettepanekute mõju eraelu puutumatus ja andmekaitse õigustele⁽²⁾.

⁽¹⁾ ELT L 295, 21.11.2018, lk 39.

⁽²⁾ Vt määruse (EL) 2018/1725 põhjendus 60: „Kogu liidus andmekaitseinspektori järjepidevuse tagamiseks peaks komisjon konsulteerima Euroopa Andmekaitseinspektoriga. Komisjoniga konsulteerimine peaks olema kohustuslik pärast seadusandlike aktide vastuvõtmist või delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide koostamise ajal vastavalt ELi toimimise lepingu artiklites 289, 290 ja 291 sätestatud ning pärast selliste soovitude ja ettepanekute vastuvõtmist, mis on seotud kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega sõlmitavate lepingutega vastavalt ELi toimimise lepingu artiklis 218 sätestatud, kui need mõjutavad õigust isikuandmete kaitsele. Sellistel juhtudel peaks komisjon olema kohustatud konsulteerima Euroopa Andmekaitseinspektoriga, välja arvatud juhul, kui määrusega (EL) 2016/679 on ette nähtud kohustuslik Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteerimine näiteks kaitse piisavuse otsuste või standardseid ikoone ja sertifitseerimismehhanismide kriteeriume käsitlevate delegeeritud õigusaktide puhul.“

2. 12. detsembril 2018 avaldas Euroopa Komisjon ettepaneku võtta vastu nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ makseteenuse pakkujatele teatavate nõuete kehtestamise osas (edaspidi „kavandatav nõukogu direktiiv“),⁽³⁾ ja ettepaneku võtta vastu nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 904/2010 seoses meetmetega halduskoostöö tugevdamiseks, et võidelda käibemaksupettuste vastu (edaspidi „kavandatav nõukogu määrus“),⁽⁴⁾ edaspidi ühiselt „ettepanekud“.
3. 14. jaanuaril 2019 konsulteeris komisjon vastavalt määruse (EL) 2018/1725 artikli 42 lõikele 1 Euroopa Andmekaitseinspektoriga.
4. Euroopa Andmekaitseinspektor juhib tähelepanu ka asjaolule, et nagu on täpsemalt rõhutatud käesolevas arvamuses, kehtestatakse kavandatava määruse ja direktiiviga andmetöötlustoimingud, mille puhul oleks määruse (EL) 2018/1725 kohane vastutav töötaja komisjon. Seetõttu tuleme meelde, et Euroopa Andmekaitseinspektor on sellise töötlemise korral pädev järelevalveasutus.

1.2. Ettepanekute sisu

5. Euroopa Andmekaitseinspektor märgib, et ettepanekute (millele on lisatud mõjuhindang⁽⁵⁾) eesmärk on tegeleda e-kaubandusega seotud käibemaksupettuste probleemiga, tõhustades koostööd maksuasutuste ja makseteenuste pakkujate vahel.
6. Kavandatava nõukogu direktiivi kohaselt peaksid liikmesriigid eelkõige vastu võtma õigusaktid, mis tagavad, et makseteenuste pakkujad säilitavad piiriüleste maksetehingute andmeid, et võimaldada maksuasutustel käibemaksupettusi avastada.

Kavandatav nõukogu määrus täiendab pettustevastaseid meetmeid:

- a) liikmesriikide pädevatelt asutustelt nõutakse nõukogu direktiivi ettepanekus kirjeldatud maksetehingute andmete kogumist, vahetamist ja analüüsimist;
- b) luuakse keskne elektrooniline teabesüsteem (CESOP), kuhu liikmesriigid edastavad riiklikul tasandil salvestatud teavet. CESOP oleks seejärel kättesaadav Eurofisci kontaktametnikele salvestatud teabe analüüsimiseks maksupettuste uurimise eesmärgil.
7. Euroopa Andmekaitseinspektor tunnustab ettepanekute eesmärke ja eelkõige vajadust seda küsimust reguleerida, kehtestades e-kaubanduse toimingute jaoks pettustevastased meetmed. Käesoleva arvamusega soovitakse anda pragmaatilisi nõuandeid, kuidas vähendada ettepanekutest lähtuva isikuandmete töötlemise mõju, tagades vastavuse kohaldatavatele andmekaitseõigusaktidele.

IV. JÄRELDUSED

17. Eelnevast lähtudes esitab Euroopa Andmekaitseinspektor järgmised soovitused:

- kavandatava nõukogu direktiivi põhjendust 11 ja kavandatava nõukogu määruse põhjendust 17, mis käsitlevad kohaldatavaid andmekaitseõigusakte, tuleks muuta, nagu on märgitud käesoleva arvamuse punktis 2.1;
- eesmärgi määratlus, vastavalt nõukogu direktiivi põhjendusele 11 ja nõukogu määruse põhjendusele 17, tuleks lisada nii nõukogu direktiivi kui ka nõukogu määruse resolutiivosasse;
- seoses keskse andmebaasiga CESOP peab komisjon tagama vastavuse määruse (EL) 2018/1725 andmete töötlemise turvalisuse sätetele, võttes eelkõige aluseks Euroopa Andmekaitseinspektori suunised isikuandmete kaitse kohta ELi institutsioonide IT-juhtimisel ja -haldamisel;

⁽³⁾ Ettepanek: nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ makseteenuse pakkujatele teatavate nõuete kehtestamise osas, COM(2018) 812 final, 2018/0412 (CNS).

⁽⁴⁾ Ettepanek: nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 904/2010 seoses meetmetega halduskoostöö tugevdamiseks, et võidelda käibemaksupettuste vastu, COM(2018) 813 final, 2018/0413 (CNS).

⁽⁵⁾ Komisjoni talituste töödokument, mõjuhindang, mis on lisatud nõukogu direktiivi ettepanekule, nõukogu rakendusmääruse ettepanekule ja nõukogu määruse ettepanekule käibemaksualaste makseandmete kohustusliku edastamise ja vahetamise kohta.

- seoses andmesubjektide õiguste võimalike piirangutega:
  - i) tuleks muuta määruse (EL) nr 904/2010 (mida on muudetud nõukogu määrusega (EL) 2018/1541) sõnastust kooskõlas isikuandmete kaitse üldmääruse artikliga 23, et jätta liikmesriikidele võimalus kehtestada piiranguid (asendades sõna „piiravad“ sõnadega „võivad [---] piirata“), või sätestada piirangud vajalikus ulatuses otse määruses (EL) nr 904/2010;
  - ii) nõukogu määruse artikli 24e elementide hulka, mille komisjon määratleb tulevases rakendusaktis, tuleks lisada andmesubjektide õiguste võimalikud piirangud vastavalt määruse (EL) 2018/1725 artiklile 25 ja Euroopa Andmekaitseinspektori sellekohastele suunistele (suunised uue määruse artikli 25 ja sise-eeskirjade kohta);
- komisjon peab vastavalt määruse (EL) 2018/1725 artikli 42 lõikele 1 konsulteerima Euroopa Andmekaitseinspektoriga rakendusakti osas, mis käsitleb elektroonilist standardvormi teabe esitamiseks makseteenuste pakkujatele selle liikmesriigi pädevale maksuasutusele, kus makseteenuste pakkuja on asutatud, enne kui komisjon akti vastu võtab.

Brüssel, 14. märts 2019

Euroopa andmekaitseinspektor

Wojciech Rafał WIEWIÓROWSKI
